

TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 11. september 2018 truffet vedtak i

Sak nr: 18-040 (arkivnr: 18/532)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Bjørn Eirik Hansen (leder)
Heidi Heggdal
Ketil Myhre
Svein J. Magnussen
Turid Ellingsen

Offentlighet: I medhold av offentlighetsloven § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1, er private parter navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 9. april 2018 har A klaget på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B, som ved brev av 2. mai 2018 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra advokat C og advokat D. Sorenskriver E ved X tingrett er orientert om klagen og har den 3. mai 2018 avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Klagen gjelder et rettsforlik om fordeling av eiendeler etter et samlivsbrudd. Klager var en av partene. Det ble inngått rettsforlik 8. februar 2018.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Under første del av møtet opplyste dommeren til partene at «dere ønsker ikke rettssak da det vil koste penger og ta lang tid». Deretter gikk dommeren med motparten og hans advokat til et annet rom. Da dommeren kom tilbake, fortalte dommeren om motpartens krav, og sa at ellers ble det rettssak og igjen at det kom hun ikke til å ønske. Hun fortalte at dette er et meklingsmøte hvor de skal bli enige, men da lo dommeren hånlig av henne. Hun spurte om hun kunne få legge fram saken fra hennes side siden det er hennes arv, men da svarte dommeren «du bare prækar og præker». Hun har aldri følt seg så liten og trengt opp i et hjørne.

Etter dette ville dommeren at hennes advokat skulle bli med inn til motparten. Hun sa nei to ganger til dette, men igjen lo dommeren hånlig og hennes advokat turte ikke annet enn å bli med. Da de kom tilbake hadde de en løsning, og dommeren sa at dersom hun ikke godtok dette kom motparten til å kreve mer. Hun var nå så trengt opp i et hjørne at hun godtok dette for å bli ferdig.

Etterpå skulle det skrives rapport. Selv om hun mistet hjemmet sitt og var preget av stundens alvor, satt dommeren og lo og flørtet med advokat C.

Hun mener dommeren har brutt de Etiske prinsipper for dommeratferd nr. 3, 4, 5 og 6. Hun har mistet all respekt for denne dommeren.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Hun kjenner seg overhodet ikke igjen i klagers beskrivelse, men er lei seg for at klager har opplevd det slik. Tvert imot forsøker hun å holde en hyggelig tone i alle møter, og skiller også partene når konflikten mellom dem øker.

Hun mener å huske at dette rettsmeklingsmøtet foregikk omtrent som andre meklingsmøter, men det er ikke lett å huske møtene fra hverandre. Hun innledet blant annet med å orientere om at partene må fire på sine krav for å finne en løsning begge kan leve med, og hun orienterte også om at en eventuell hovedforhandling vil ha en betydelig prosessrisiko og være en personlig påkjønning både for partene og deres felles barn.

Det er riktig at partene satt i hver sine rom og redegjorde for sine krav, og hun gikk mellom dem med krav og motkrav. Hun presiserte også at det ikke var hennes egne synspunkter hun presenterte. Da de etter flere runder nærmest var i mål, var det behov for samarbeid mellom advokatene. Deretter samlet alle seg i et felles rom, hvor forliket ble endelig utarbeidet.

Hun bestrider at hun lo hånlig av klager, og hun har heller ikke sagt at klager bare «prækar og præker». Det er heller ikke riktig at hun har sagt at motparten ville kreve mer dersom hun ikke

aksepterte forlikstilbudet, men på det tidspunktet hadde motparten ikke mer å gi og alternativet ville vært en hovedforhandling.

Det er heller ikke riktig at hun har flørtet med advokat C. Hun mener at hun har et godt og profesjonelt forhold til begge advokatene.

Domstolleder – sorenskriver E – har i hovedsak uttalt følgende:

Dommeren er kjent som en nøktern og ordentlig dommer.

Prosessfullmektig – advokat C – har i hovedsak uttalt følgende:

Han kjenner seg ikke igjen i klagers beskrivelse. Han opplevde at dommeren administrerte møtet på en profesjonell, effektiv og saklig måte. Dommeren orienterte om formålet med rettsmekling, at det var frivillig og at dersom partene ikke fant frem til en løsning ville saken gå videre til hovedforhandling med en annen dommer.

Selve rettsmeklingen foregikk på vanlig måte ved at partene satt på hvert sitt rom. Dommeren gikk frem og tilbake mellom rommene og formidlet partenes forslag til løsninger, og sørget for en effektiv fremdrift.

Dommeren utførte etter hans oppfatning korrekt opptreden i denne saken, og opptrådte profesjonelt, effektivt, upartisk og med respekt for partene. Rettsmeklingen ble gjennomført slik han har opplevd at rettsmeklinger gjennomføres og ledes.

Prosessfullmektig – advokat D – har i hovedsak uttalt følgende:

Rettsmeklingen ble etter hans syn gjennomført med en bestemt og tydelig prosessledelse, noe han antar dommeren vurderte som nødvendig for å oppnå en løsning i minnelighet.

Det er riktig som opplyst av klager at dommeren påpekte ulempene ved full hovedforhandling contra en løsning i minnelighet. Det er videre riktig at klager ble avbrutt i særsmøtet. Dette skjedde da klager forsøkte å fremføre argumenter som hun tidligere hadde fått anledning til å fremføre i fellesmøtet. Han opplevde at dommeren ønsket å komme videre i prosessen.

Det er riktig at han, etter oppfordring fra dommeren, ble med inn i møterommet med motpart, motpartens prosessfullmektig og dommeren, for at de skulle presentere sitt tilbud. Han opplevde dette som naturlig for å komme videre i prosessen.

Da forliket skulle nedtegnes var det noe småprat mellom alle rundt bordet, men noe flørting kunne han ikke observere.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Klagen knytter seg til dommerens opptreden i tilknytning til gjennomføring av rettsmekling. Det er herunder bl.a. vist til at dommeren lo hånlig av henne, fremsatte nedlatende bemerkninger, flørtet med motpartens prosessfullmektig, og at hun ble presset til forlik.

Dette er forhold Tilsynsutvalget kan vurdere.

I forarbeidene til domstolloven kap. 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for Tilsynsutvalgets vurdering av dommeradferd. Det vises bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

”God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning.”

Tilsynsutvalget viser videre til NOU 1999:19 side 326, hvor følgende er uttalt:

”Dette innebærer bl.a. at grov, ubehøvlet opptreden fra en dommers side i et rettsmøte vil kunne gjøres til gjenstand for disiplinær forfølgning. Det samme må gjelde (andre) utslag av slett møteledelse...”

Tilsynsutvalget har i sin praksis lagt til grunn at det må være påvist konkrete forhold, f.eks. i form av krenkende utsagn eller annen klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak.

Klagen knytter seg til gjennomføringen av en rettsmekling. Under en rettsmekling er det vanlig at dommeren også har særmøter med partene, og det ligger innenfor utførelsen av meklingsoppdraget at dommeren redegjør for sin oppfatning av saken og prosessrisikoen. Slik saken er opplyst etter innhenting av uttalelser fra de øvrige tilstedeværende, finner Tilsynsutvalget det ikke sannsynliggjort at dommeren har utøvd utilbørlig forlikspress overfor klager.

Tilsynsutvalget finner det heller ikke sannsynliggjort at dommeren har opptrådt ubehøvlet eller nedlatende overfor klager, og heller ikke at dommeren flørtet med motpartens prosessfullmektig. Utvalget viser her til at ingen av de andre tilstedeværende kan bekrefte klagers opplysninger og oppfatning av dommerens ordbruk og opptreden.

Det er derved ikke grunnlag for å konkludere med at tingrettsdommer B har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.